

PRESSEMEDDELELSE

Odder, den 10. januar 2011

Danske landmænd kæmper for at finde en løsning – men kæmper de alene?

I disse uger afholder Dansk Landbrug Midt- Østjylland (DLMØ) en række informationsmøder, hvor foreningens medlemmer og lokale politikere er inviteret for at debattere de øgede krav om reducere af kvælstof og fosfor samt oprettelse af mere natur iht. vand- og naturplanerne. De midt- og østjyske landmænd er meget interesserede i at deltage – det kniber mere med lokalpolitikernes interesse.

Der er meget spredt lokalpolitisk interesse i at deltage i den række af informationsmøder, som DLMØ i disse uger gennemfører for sine 5000 medlemmer. På Samsø mødte næsten hele byrådet op, og her blev man enige om at etablere en samarbejdsgruppe med medlemmer fra teknisk udvalg og repræsentanter fra landbruget. I Odder derimod mødte der ikke eneste politiker op. Heller ikke formanden for Miljø- og Teknikudvalget, der ellers er valgt ind i byrådet for Den Åbne Miljøliste og derfor bør have en naturlig interesse for at arbejde med tiltag, der kan gavne miljøet.

"Vi er meget skuffede over, at der ikke er kommet politikere fra Odder Kommune. Det er jo også vigtigt for dem, at vi får styr på tingene," sagde formand for DLMØ Jens Gammelgaard derfor til mødedeltagerne i Odder. "På Samsø derimod tager politikerne det meget seriøst, og sådan skal det jo også være."

Udledningen af kvælstof skal reduceres

Regeringen har fremlagt forslag til vand- og naturplaner, der skal være med til at reducere mængden af kvælstof langs kysterne med 19.000 tons inden 2015. For de første 9.000 tons er der fundet forslag til virkemidler, mens de sidste 10.000 tons er sendt i udvalgsbehandling. Det sker bl.a. efter pres fra DLMØ, der ved flere lejligheder har opfordret folketingspolitikere til at finde frem til løsninger og mål, der er realistiske og holdbare. Et udvalg nedsat af regeringen er derfor lige nu i gang med at lave analyser af tidsplan, virkemidler og metoder i andre europæiske lande.

”De seneste år har vi faktisk reduceret vores kvælstofudledning betydeligt, men alligevel må vi ikke falde i søvn. Det er et område, vi hele tiden skal være opmærksomme på og gøre noget ved,” siger Jens Gammelgaard. ”Men det må ikke ske overilet og uden tanke for fremtiden og erhvervet. Jo mere forstandige vi er, jo større er vores muligheder for at finde på løsninger, som giver mere miljø og natur samt plads til en stor landbrugsproduktion.”

Iflg. regeringen skal det bl.a. ske ved at øge danske landmænds samlede efterafgrøder med 190.000 ha. For visse landmænd kan det komme til at betyde en øget mængde af efterafgrøder med op til 44 pct.. Dels som følge af vand- og naturplanerne dels som led i en miljøgodkendelse. Det er et helt uacceptabelt højt niveau for efterafgrøder, der kan koste livet for mange landbrug.

”Vi kan godt øge mængden af efterafgrøder – det bør de fleste landbrug kunne klare. Men vi kan ikke klare at øge efterafgrøderne så meget, som man lægger op til,” siger Jens Gammelgaard. ”Vi bliver ganske enkelt alt for sårbare, jo mere vi bliver nødt til at gå ud og købe vores foder i stedet for at producere det selv.”

Efterafgrøder reducerer godt nok udledningen af kvælstof i åer, vandløb og fjorde, men de er også med til at forringe landmandens udbytte. Et normalt udbytte for bl.a. vintersæd ligger på godt 8 tons per ha, mens vårsæd typisk kun giver ca. 6 tons per ha i udbytte.

Find andre værktøjer

Derfor foreslår DLMØ, at der findes alternativer til efterafgrøder. Der bør således laves en værktøjskasse, hvor den enkelte landmand kan vælge det værktøj, der passer bedst til hans bedrift. På den måde kan landmanden selv afgøre, om han vil have øget efter- eller mellemafgrøder for at reducere udledningen eller måske hellere vil vælge en helt anden løsning, der på sigt er langt mere gavnlig. Også for miljøet.

”I den kommende tid skal vi have formidlet alternativerne ud til vores medlemmer og til politikerne, så de forstår, at der faktisk findes løsninger, der er langt mere gavnlige både for vores erhverv og for vores natur,” siger Jens Gammelgaard.

Man har i længere tid været i gang med at forske i metoder til at reducere kvælstofudledningen. Bl.a. samarbejder DLMØ med Århus Universitet og med landmænd i området om at etablere de såkaldte mini-vådområder. Her sendes vandet fra markerne gennem flere kunstigt anlagte bassiner med forhold – bl.a. skabt af unikke bakterier og vandplanter – der gør, at kvælstoffet omsættes til frit kvælstof, som atmosfæren overvejende består af, og som er harmløst for miljøet.

BOULEVARDEN 13
8300 ODDER
TLF. 4043 0769
FAX 8654 1848
HKS@DLMØ.DK

Foreløbige tal viser, at denne metode mere end halverer mængden af udledt kvælstof. Ligesom mini-vådområder etableres på naturens præmisser, så anlæggene ikke skæmmer eller skader det naturlige miljø.

Også i selve fjorden er der forskningsprojekter i gang for at finde alternative løsninger til at mindske kvælstofudledningen. Her arbejdes bl.a. i at etablere stenrev og øge produktionen af muslinger, tang og alger, der er eksperter i at rense vandet for kvælstof og fosfor.

I den fremtidige værktøjskasse til landmanden kunne der være mange andre redskaber. F.eks. kunne man:

- ✓ Fortsat bruge mellemafgrøder
- ✓ Fortsat reducere N kvote
- ✓ Etablere energipil
- ✓ Afbrænde fiberfraktion af husdyrgødning
- ✓ Gøre det attraktivt at etablere biogasanlæg til husdyrgødning, hvilket giver mindre kvælstofstab, bedre planteoptagelse samt mindre lugtgener.
- ✓ Forædle vintersæd med rødder som olieræddike
- ✓ Så vintersæden tidligt på sæsonen, især hvis latitudebejdsning af vinterhvede bliver økonomisk overkommeligt
- ✓ Anvende ammoniumgødning tidligt
- ✓ Reducere jordbehandling, hvilket dog kræver øget forskning
- ✓ Sætte CO₂ kvoter til salg ved ekstra efterafgrøder
- ✓ Overveje gødsning af efterafgrøder for bedre etablering

”De næste måneder vil vi arbejde på et overordnet politisk høringssvar fra vores organisation, men vi vil også stærkt opfordre vores medlemmer til at lave høringssvar for deres eget landbrug. Meget gerne i samarbejde med deres kommune,” siger Jens Gammelgaard.

Høringsfristen er d. 6. april.

Spørgsmål eller aftale om evt. interview kan rettes til nedenstående.

Venlig hilsen

Helge Kjær Sørensen
Sekretariatschef
Mobil: 4043 0769
E-mail: hks@dlmo.dk

BOULEVARDEN 13
8300 ODDER
TLF. 4043 0769
FAX 8654 1848
HKS@DLMO.DK